

[Mose Hansen.]

sine priser på hjemmemarkedet, svarende til produktionsprisen, under ansvar over for monopoltilsynet, men uafhængigt af eksportpriserne gennemsnit, da eksportpriserne på grund af importlandenes beskyttelse af deres landbrug ikke er udtryk for en reel prisdannelse. At denne opfattelse også havde regeringens tilslutning, fremgår af den højtærede landbrugsministers bemærkninger til lovforslaget, hvori det udtrykkeligt siges, at regeringen ikke har kunnet godkende landbrugets ønsker om en ensartet forhøjelse på 1 kr. 50 øre pr. kilo for flæsk, okse- og kalvekød, æg og fjerkræ; og det siges videre, at landbruget i lighed med andre erhverv må søge om godkendelse af prisen hos monopoltilsynet, hvad landbruget jo allerede praktiserer for smørproduktionens vedkommende.

Lovforslaget, som det var fremsat her i tinget, gik i princippet således blot ud på, at den foreslåede lovgivning kun skulle hjælpe landbruget rent teknisk ved gennemførelsen af loven, altså sikre landbruget, at der ikke blev for mange smuthuller, og hertil kunne mit parti give sin fulde tilslutning. Sådan var altså landbrugsministerens og regeringens standpunkt og aftale med landbruget, da lovforslaget blev fremsat. Men inden forslaget kom til anden behandling her i tinget, var der allerede fra forskellige sider protesteret imod det princip, der var nedfældet i lovforslaget, bl. a. ønskede monopoltilsynet et politisk direktiv for beregningsgrundlaget. Hvad nu end grunden kan have været til monopoltilsynets anmodning om politiske direktiver, så advarede jeg allerede dengang landbruget imod at lade sig tvinge ad den vej, fordi jeg frygtede, at en politisk prisfastsættelse i dag ville betyde direktiver frem i tiden, og det vil under den nuværende regering faktisk sige en fastsættelse af priserne af fagforeningerne. Jeg havde ikke regnet med, at mine forudsigelser ville gå i opfyldelse så hurtigt.

Lad os et øjeblik se på, hvad der er sket i den tid, tinget har været på sommerferie, fra den 15. juni til i dag, den 28. august. Der er sket det, at i den tid den lovgivende forsamling, folketinget, har holdt sommerferie, har fagforeningerne faktisk bestemt, hvad folketinget nu skal vedtage. Folke-

tingets medlemmer har ikke været holdt løbende orienteret om de forhandlinger, der foregik mellem landbrugets organisationer og regeringen; kun gennem pressemeddelelser blev vi holdt orienteret sammen med den øvrige befolkning. Fagforeningerne blev derimod orienteret og fik lov til at gribe direkte ind i forhandlingerne. Selv om vort parti på grund af forretningsordenen ikke kan deltage i udvalgsarbejde, finder jeg den måde, hvorpå vi er orienteret, i høj grad stridende imod folkestyrets principper. Vel er vi som allerede nævnt ikke udvalgsberettigede, men vi repræsenterer dog i dag et udsnit af befolkningen på godt 80 000, og vi er valgt her ind i tinget for, så godt som det er os muligt, at følge og påvirke lovgivningsarbejdet. Ofte har der fra dette sted været talt smukke og ildfulde ord om folkestyrets principper; det kan ikke være i overensstemmelse med disse principper, at vi, som er valgt til den lovgivende forsamling, bliver ringere orienteret om løbende forhandlinger end f. eks. fagforeningerne. Hvis folketinget siger ja til den nu foreslåede ændring af loven om afsætning af danske landbrugsvarer, godkender folketinget samtidig fagforeningernes meget store indflydelse på, hvordan de økonomiske forhold erhvervene imellem skal være, og på, hvad der nu og i fremtiden skal blive lov her i landet. Det er en udvikling, som vi anser for meget uheldig, og den strider i hvert fald imod den demokratiske opfattelse, som siger: ingen ved siden af og ingen over folketinget.

Når regeringen i foråret 1961 gik med til at yde landbruget kompensation for de overenskomstmæssige lønstigninger, som landbruget ikke så sig i stand til at betale af sine løbende indtægter, tror jeg ærlig talt ikke, det var for landbrugets skyld, at erhvervet fik bevilget disse kompensationsydelse. Nej årsagen var den, at regeringen dengang som nu frygtede, at de øgede omkostninger for landbrugerne skulle medføre nedgang i landbrugsproduktionen og dermed i eksportindtægterne og landbrugets valutaindtjening; den højtærede udenrigsminister omtalte det her i tinget under fællesmarkedsforhandlingerne for godt et år siden, og udenrigsministeren betegnede det dengang som en katastrofe ikke blot for landbruget, men sandelig også for industrien